

Finančná gramotnosť ISCED 2 – dodatok ku školskému vzdelávaciemu programu

Finančná gramotnosť:

Finančnú gramotnosť môžeme chápať ako schopnosť človeka rozumieť podstate a funkcií peňazí, ich významu pre plnohodnotný život.

Úlohou finančnej gramotnosti je pripraviť mladého, samostatne uvažujúceho človeka na efektívne riadenie svojich finančných zdrojov, na celoživotné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie.

Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie jej porozumenie. Učiteľ musí pochopiť čo finančná gramotnosť je, aby vedel správne rozhodnúť, ako ju bude vo vyučovaní realizovať a do ktorých predmetov ju začleniť.

Vzhľadom na skutočnosť, že finančná gramotnosť má charakter prierezovej témy, predpokladom správneho začlenenia do vyučovacieho predmetu je úzka tímová spolupráca učiteľov.

Finančná gramotnosť je ucelený systém finančného vzdelávania a preto je potrebné zohľadňovať nadväznosť medzi prvým a druhým stupňom ZŠ.

Vzhľadom na charakter finančnej gramotnosti je vhodné realizovať ju pomocou integrovaného vyučovania, ktoré umožňuje prepájať poznatky, vnímať súvislosti a aplikovať nadobudnuté zručnosti v reálnom živote.

Problematika finančnej gramotnosti musí byť správne interpretovaná s prihliadnutím na vek žiakov. Škola musí žiakov pripraviť na vyhľadávanie správnych a objektívnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, pravdivého od nepravdivého. Naučiť žiakov čítať reklamné letáky, precvičovať čítanie s porozumením, upozorniť na varovné signály (drobné písmo, neprehľadnosť,...).

Vzhľadom na citlivosť témy je vhodné informovať rodičov o zámeroch a princípoch finančného vzdelávania škole. Najvhodnejšie je vyhnúť sa citlivým osobným údajom a vyučovať prostredníctvom inscenačných metód.

Chceme vychovávať mladých ľudí, ktorí budú schopní vybrať si účet vbanke podľa svojich potrieb anie podľa toho, akú krikľavú reklamu ponúkajú. Mladých ľudí, ktorým nerobí problém vypočítať si výšku úroku pri žiadosti o pôžičku či hypotéku. Mladých ľudí, ktorí poznajú rozdiel medzi debetnou akreditnou kartou. Ľudí, pre ktorých budú peniaze predstavovať hodnotu ich schopností avynaloženého úsilia anie výsledok podvádzania atunelovania.

Táto práca je veľmi dôležitá a nesťastne náročná. Je len na nás, aby sme poskytli žiakom pomoc pri zvládaní prvých krokov k dostatočnému finančnému povedomiu už na základných školách.

Finančnú gramotnosť zadeľujeme do 7 kategórií :

1. Človek vo sfére peňazí:

Hlavnou kompetenciou je posúdenie významu trvalých životných hodnôt, vplyvu peňazí na ich zachovávanie, stanovenie životných priorit.

Čiastková kompetencia 1: zachovať trvalé životné hodnoty, osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Čiastková kompetencia 2: pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.

Čiastková kompetencia 3: osvojiť si základné etické súvislosti problematiky.

Čiastková kompetencia 4: vedieť stručne popísať ekonomickú sféru jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 5: osvojiť si čo znamená žiť hospodárne.

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí:

Hlavnou kompetenciou je používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Čiastková kompetencia 2: nájsť a vedieť vyhodnotiť informácie s rôznych zdrojov.

Čiastková kompetencia 3: kontrolovať osobné údaje a informácie.

Čiastková kompetencia 4: prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. Stanoviť merateľné krátkodobé finančné ciele.

Čiastková kompetencia 5: vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach.

Čiastková kompetencia 6: vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb (príjem a práca):

Hlavnou kompetenciou je porozumieť a orientovať sa v zabezpečení životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 1: poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Čiastková kompetencia 2: identifikovať zdroje osobných príjmov.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi:

Hlavnou kompetenciou je organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: vypracovať osobný finančný plán.

Čiastková kompetencia 2: uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

5. Úver a dlh:

Hlavnou kompetenciou je udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Čiastková kompetencia 2: vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať práva žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti.

6. Sporenie a investovanie:

Hlavnou kompetenciou je aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

7. Riadenie rizika a poistenie:

Hlavnou kompetenciou je používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Finančná gramotnosť v matematike:

Ročník 5.

Kompetencie: - chápať funkciu peňazí ako prostriedok na zabezpečenie základných ľudských potrieb a hodnôt

- vedieť stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Téma: Počítame v eurách a centoch

Kompetencie: - plánovanie a hospodárenie s peniazmi

- poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby

- porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných potrieb jednotlivca

- identifikovať zdroje osobných príjmov

- orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi

Téma: Osobný a rodinný rozpočet – projekt

Ročník 6:

Kompetencia: - vedieť stručne zhrnúť nástroje na ochranu spotrebiteľov

Téma: Jednoduché úlohy z reálneho života – desatinné čísla (kontrola účteniek)

Kompetencie: - vypracovať osobný finančný plán

- popísať spôsob používania rôznych metód platenia

- uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri rozhodovaní pri nákupe

Téma: Desatinné čísla- rozpočet školského výletu- projekt

Ročník 7:

Kompetencie: - identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov

- vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať oprávnenie žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti

- opísať spôsoby ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť
- diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite
- vysvetliť, akým spôsobom investovanie buduje majetok a pomáha pri plnení funkčných cieľov

Téma: Jednoduché úrokovanie

Kompetencie: - prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia

- nájsť a vyhodnotiť informácie z rozmanitých zdrojov
- prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov
- vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach
- diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Téma: Projekt z bankovníctva (Aké sporenie, úvery ponúka banka)

Kompetencia: opísať faktory ovplyvňujúce výšku mzdy

Téma: Riešenie úloh s praktickou tematikou – mzda

Ročník 8:

Kompetencie: - osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia
- kontrolovať osobné informácie
- prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov
- opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Téma: Celé čísla

Kompetencia: - zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny

Téma: Slovné úlohy s praktickou tematikou (celé čísla)

Ročník 9:

Kompetencie: - pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia

- osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby
- popísať fungovanie jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti
- nájsť a vyhodnotiť informácie z rozmanitých zdrojov
- poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby
- diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite
- zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny

Téma: Veľké čísla- štátny rozpočet (vyhľadanie informácií)

Finančná gramotnosť vo fyzike:

Ročník6:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
1. Človek vo sfére peňazí/ Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb. Č.k.5: Uviesť príklady hospodárneho správania sa v domácnosti. Prijímať nákupné rozhodnutia na základe hodnoty vecí.	Význam fyziky pre život človeka (Správne hospodárenie so zdrojmi surovín v spoločnosti a v domácnosti.) Projektová práca (Priať nákupné rozhodnutie na základe hodnoty – ceny tovaru, napr. minerálnej vody.)
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí/ Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách. Č.k.2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o produktoch.	Voda (Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene vody.) - cena vody z vodovodu – balenej vody - cena teplej vody – studenej vody - straty vody netesnosťou kohútikov
4.Plánovanie a hospodárenie s peniazmi/ Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie domácnosti. Č.k.4: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe.	Projektová práca (Porovnať ceny minerálky v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)
7.Riadenie rizika a poistenie/ Používanie primeraných stratégií riadenia rizík. Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.	Fyzika a výroba (Uviesť oblasti výroby a úpravy vody so zvýšeným rizikom úrazu.)

Ročník7:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
1. Človek vo sfére peňazí/ Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb. Č.k.5: Uviesť príklady hospodárneho správania sa v domácnosti.	Projektová práca (Uviesť príklady hospodárneho správania sa pri hospodárení s teplom -cena tepla za 1 GJ - úspory termoregulačnými ventilmi - ú. tepla izoláciou -ú. vhodným vetraním

<p>7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík. Č.k.4: Charakterizovať úrazové poistenie a vysvetliť jeho účel. Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.</p>	<p>Zásady BOZ Horenie Projektová práca (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviesť možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku pred požiarom.)</p>
--	--

Ročník8:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
<p>1. Človek vo sfére peňazí/Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb. Č.k.5: Uviesť príklady hospodárneho správania sa v domácnosti. Prijímať nákupné rozhodnutia na základe hodnoty vecí.</p>	<p>Projektová práca - infračervené žiarenie - únik tepla žiarením resp. skleníkový efekt</p>
<p>2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí/Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách. Č.k.2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o produktoch.</p>	<p>Pohyb telesa - pohyb telesa – spotreba paliva - straty odporom prostredia - práca, výkon, energia – účinnosť zariadení - súvislosť s tepelnou energiou 7.ročník</p>
<p>4.Plánovanie a hospodárenie s peniazmi/Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie domácnosti. Č.k.4: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe.</p>	<p>Projektová práca (Porovnať ceny rôznych balení minerálky, alebo iného tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)</p>
<p>7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík. Č.k.4: Charakterizovať úrazové poistenie a vysvetliť jeho účel. Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.</p>	<p>Zásady BOZ pri práci vo fyzike 8. ročníka - zákonné poistenie - havarijné p.</p>

Ročník9:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
<p>1. Človek vo sfére peňazí/Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.</p> <p>Č.k.5: Uviesť príklady hospodárneho správania sa v domácnosti. Prijímať nákupné rozhodnutia na základe hodnoty vecí.</p>	<p>Projektová práca Využívanie elektrickej energie (Uviesť príklady hospodárneho správania sa pri Využívaní el. en.)</p>
<p>2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí/Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.</p> <p>Č.k.2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o produktoch.</p>	<p>El. prúd - rôzne tarify podľa spotreby</p>
<p>4.Plánovanie a hospodárenie s peniazmi/Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie domácnosti.</p> <p>Č.k.4: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe.</p>	<p>Elektrická práca - spotreba el. en. - straty el. en. – vplyv na spotrebu</p>
<p>7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.</p> <p>Č.k.4: Charakterizovať úrazové poistenie a vysvetliť jeho účel.</p> <p>Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.</p>	<p>Zásady BOZ pri práci vo fyzike - zvlášť pri práci s el. prúdom (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a poškodenia zdravia. Uviesť možnosť zdravotného a úrazového poistenia a poistenia majetku.)</p>

Finančná gramotnosť v biológii:

NŠFG definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.“ PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík, sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí.

Témy, v ktorých možno učiť finančnej gramotnosti:

- Les, význam lesných drevín, Voda a jej okolie, Pole, poľné plodiny
 - Trvalé životné hodnoty, osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami, ochrana prírody a financie
- Rastliny pestované v záhradách, Živočíchy chovateľsky prospešné pre človeka
 - žiť hospodárne, starostlivosť o zdravie = finančné šetrenie
- Biológia človeka
 - Starostlivosť o zdravie, zdravý životný štýl = finančné šetrenie
- Znečisťovanie životného prostredia, Svetové environmentálne problémy a ich riešenie
 - Ochrana prírody a finančné náklady, finančné šetrenie

Využitie metód:

- Heuristická, situačná, inscenačná, Brainstorming, myšlienková mapa, prelomenie ľadov, doplňovačky, osemšmerovky, tajničky

Finančná gramotnosť v etickej výchove:

NŠFG definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.“ PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík, sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí.

Témy, v ktorých možno učiť finančnej gramotnosti:

Ekonomické hodnoty a etika

- Pozitívne vzory správania v histórii a literatúre
 - Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby
- Pozitívne vzory v každodennom živote
 - Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby
- Masmédiálne vplyvy
 - Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe
 - Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

- Dobré meno a pravda ako etické hodnoty
 - Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť
- Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine
 - Identifikovať zdroje osobných príjmov
 - Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite
- Vzťah k chorým, starým, postihnutým ľuďom
 - Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu

Využitie metód:

- Heuristická, situačná, inscenačná, Brainstorming, myšlienková mapa, prelomenie ľadov, doplňovačky, osemsmerovky, tajničky

Finančná gramotnosť v dejepise:

Ročník :5

Čo potrebujeme vedieť pri prechádzke časom. Písomné historické pramene. Kto ochraňuje historické pamiatky. Kde sme bývali v minulosti a kde bývame dnes. Ako si človek vytváral rodinu. Práca – trest alebo radosť. Detská práca. Prvé knihy. Médiá. Keď zlyhá komunikácia
 Ročník:6. Doba bronzová, medená, železná. Civilizácie starého orientu. Grécka kultúra. Rímska ríša, dôsledky jej rozpadu, Ako sa žilo v stredoveku.

Ročník: 7

Slovania, Veľká Morava, Slováci v Uhorskom kráľovstve – banské mestá, Kremnica, mincovňa, dukát, Humanizmus a renesancia, výroba kníh, Gotika, objavné plavby, zlato, dobyvatelia, Dôsledky zámorských objavov – hospodárske zmeny, Habsburská monarchia – osvietenské reformy.

Ročník 8:

Priemyselná revolúcia, Osvietenstvo, Slováci a revolučný rok 1948, modernizácia a industrializácia, Matica slovenská, Vystahovalectvo, Prvá svetová vojna, dôsledky rozpadu Rakúsko-Uhorska, Vznik ČSR

Ročník 9:

Svet zachvátený vojnou. Svetová vojna a Slováci. Ako sa rodil mier. Pohľad späť – opakovanie tematického celku. Zápas o každodenný chlieb. Míľniky vedy a techniky. Mračná nad

Československom. Aký bol Slovenský štát. Pod Stalinovým tieňom. Dve tváre komunistickej totality. Na ceste k demokracii a samostatnosti.

Finančná gramotnosť v geografii:

Ročník 5:

Opísať možnosti finančnej pomoci pri živelných pohromách a katastrofách. Financovanie opráv pamiatok UNESCO.

Ročník 6:

Vie posúdiť pojmy bohatstvo a chudoba

Ročník 7:

Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby v štátoch Afriky. Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby (kasty) v ázijských krajinách v súvislosti s hospodárskymi aktivitami človeka.

Ročník 8:

Posúdiť problematiku financovania pamiatok UNESCO, bankovníctvo. Finančná zodpovednosť, banky (dlhy, úspory), problematika pôžičiek z EB.

Ročník 9:

Posúdiť problematiku bohatstva a chudoby, vysťahovalectvo, kríza. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi v súvislosti s cestovným ruchom

Austrália, Amerika, Afrika, Ázia, Slovensko,

V každom regióne je možné zamerať sa na bohatstvo a chudobu, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy (projektové vyučovanie- Ide o spoločné premýšľanie, diskusiu či spoločné riešenie, žiaci pracujú v skupine, využívajú, knižnicu, internetové zdroje, odbornú literatúru, noviny, časopisy a pod. doplňovačky, osemsmerovky)

Finančná gramotnosť v občianskej výchove:

Problematika finančnej gramotnosti je implementovaná do učiva 9. ročníka. Žiak vie:

- Zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet
- Ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti
- Zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií

Finančná gramotnosť v informatike:

- IKT v bežnom živote (digitálne zariadenia v domácnosti, mobil...) – hrozba hekerstva
- Práca s tabuľkami- jednoduché finančné operácie – vytvoriť tabuľku na domáci rozpočet, tabuľku na výpočet splátok...
- Vytvoriť plán domáceho hospodárenia
- Práca s prezentáciou- bohatstvo a chudoba, ľudská práca – peniaze

Finančná gramotnosť v ruskom jazyku:

- Počítame do 100
- Nakupujeme, cena tovaru, platba za tovar
- V reštaurácii- platba
- Kurz eura a rubľa

Finančná gramotnosť v anglickom jazyku:

Rozvíjať finančnú gramotnosť

- navodzovaním komunikačne podnetného prostredia v komunikačných situáciách: v obchode, v reštaurácii, u lekára, na dovolenke, v domácom prostredí a pod. - využívaním metód a foriem práce ako inscenačné metódy, rolové úlohy vyplývajúce zo zážitkových možností žiakov, riadenej a voľnej diskusie, audio/video prezentácií s cieľom rozvíjania aktívnej slovnej zásoby a kultúry komunikácie,
- využívaním gramatického a lexikálneho obsahu učiva (číslovky, ako matematické počtové výkony, príslovky, stupňovanie prídavných mien v rámci porovnávania),
- prácou s doplnkovými výukovými prostriedkami a prácou s informáciami pri tvorbe projektových prác v tematických okruhoch Cestovanie, Obchod a služby, Peniaze a ich význam, Domov a bývanie
- v rámci medzipredmetových vzťahov prepájaním obsahu učiva s obsahom učiva v predmete matematika

Finančná gramotnosť v slovenskom jazyku a literatúre:

5. ročník			
JAZYK A SLOH			
TEMATICKÝ CELOK	Učivo	TÉMA	KOMPETENCIA/ Očakávania, že žiak je schopný:
ZHOVÁRAME SA A DISKUTUJEME	Diskusia	3. ZABEZPEČENIE PEŇAZÍ PRE USPOKOJOVANIE ŽIVOTNÝCH POTRIEB – PRÍJEM A PRÁCA	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 3: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby: <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, – vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).
ZHOVÁRAME SA A DISKUTUJEME	Diskusia	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou: <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
ZHOVÁRAME SA A DISKUTUJEME	E-mail. Plagát. Inzerát. Reklama	2. FINANČNÁ ZODPOVEDNOSŤ A PRIJÍMANIE ROZHODNUTÍ 4. PLÁNOVANIE A	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov: <ul style="list-style-type: none"> – uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch, – opísať základné typy

		HOSPODÁRENIE S PENIAZMI	bankových produktov. ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 3 : Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe <ul style="list-style-type: none"> – opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH, – zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny, – uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze, – opísať spôsob rozhodovania pri sporení a mýňaní finančných prostriedkov, – kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.
LITERATÚRA			
V RÍŠI ROZPRÁVOK	Zemský poklad	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou: <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a
POZRIME SI ROZPRÁVKU	Zbojník Jurko		

			chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
6. ročník			
JAZYK A SLOH			
TEMATICKÝ CELOK	Učivo	TÉMA	KOMPETENCIA/ Očakávania, že žiak je schopný:
ZHOVÁRAME SA A DISKUTUJEME	Argument, protiargument	3. ZABEZPEČENIE PEŇAZÍ PRE USPOKOJOVANIE ŽIVOTNÝCH POTRIEB - PRÍJEM A PRÁCA	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby: – vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, – vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).
	Rozhovor nie sú iba slová	3. ZABEZPEČENIE PEŇAZÍ PRE USPOKOJOVANIE ŽIVOTNÝCH POTRIEB - PRÍJEM A PRÁCA	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby: – vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny., – vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).
LITERATÚRA			
ZO ŽIVOTA DETÍ	MarkTwain: Princ a bedár	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2:

BALADY	P. O. Hviezdoslav: Zuzanka Hraškovie		<p>Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
--------	--	--	--

7. ročník

JAZYK A SLOH

TEMATICKÝ CELOK	Učivo	TÉMA	KOMPETENCIA/ Očakávania, že žiak je schopný:
SLOVNÉ DRUHY	Dynamický opis	4. PLÁNOVANIE A HOSPODÁRENIE S PENIAZMI	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH, – zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny, – uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze, – opísať spôsob rozhodovania pri sporení a mýňaní finančných prostriedkov, – kriticky zhodnotiť informácie poskytované

			reklamou.
SLOVNÉ DRUHY	Základné číslovky	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia. <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb, – vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.
LITERATÚRA			
UMELECKÁ LITERATÚRA V PRÓZE	Martin Kukučín: Z teplého hniezda	3. ZABEZPEČENIE PEŇAZÍ PRE USPOKOJOVANIE ŽIVOTNÝCH POTRIEB - PRÍJEM A PRÁCA	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov: <ul style="list-style-type: none"> – uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).
8. ročník			
JAZYK A SLOH			
TEMATICKÝ CELOK	UČIVO	TÉMA	KOMPETENCIA/ Očakávania, že žiak je schopný:

<p>DEBATUJEME NA ÚROVNI</p>	<p>Tvorba textu reklamy s využitím podstatných mien v slovných spojeniach</p>	<p>1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ</p>	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne – prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.</p>
<p>BUĎTE ASERTÍVNI</p>	<p>Asertívna a efektívna komunikácia, debata a diskusia</p>	<p>6. SPORENIE A INVESTOVANIE</p>	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite – uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu, – opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“, – vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.</p>
<p>UVAŽUJEME NIELEN O BEŽNÝCH VECIACH</p>	<p>Úvaha</p>	<p>1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ</p>	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia. – vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb, – vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.</p>

LITERATÚRA			
ZO ŽIVOTA MLADÝCH ĽUDÍ	Margita Figuli: Tri gaštanové kone	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou – vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
9. ročník			
JAZYK A SLOH			
TEMATICKÝ CELOK	UČIVO	TÉMA	KOMPETENCIA/ Očakávania, že žiak je schopný:
HĽADÁME ODBORNÍKOV	Tlačnica v svete tlačív - administratívny štýl	2. FINANČNÁ ZODPOVEDNOSŤ A PRIJÍMANIE ROZHODNUTÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov – uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch, – opísať základné typy bankových produktov
DRIEME V TEBE UMELEC?	Kde, kedy, ako a prečo vznikli peniaze? Príslovkové určenie	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia. – vysvetliť vzťah medzi

			<p>zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb,</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.
UVAŽUJME SPOLU	Akí ľudia sú dnes žiadaní? Prídavné mená	<p>3. ZABEZPEČENIE PEŇAZÍ PRE USPOKOJOVANIE ŽIVOTNÝCH POTRIEB</p> <ul style="list-style-type: none"> – PRÍJEM A PRÁCA 	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 1:</p> <p>Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, – vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).
LITERATÚRA			
EPIKA A EPICKÉ ŽÁNRE	Victor Hugo: Bedári	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2:</p> <p>Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
EPIKA A EPICKÉ ŽÁNRE	František Hečko: Červené víno	1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2:</p> <p>Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah ľudská

			<p>práca – peniaze,</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
EPIKA A EPICKÉ ŽÁNRE	Agatha Christieová: Diomedove kone	<p>2. FINANČNÁ ZODPOVEDNOSŤ</p> <p>A PRIJÍMANIE ROZHODNUTÍ</p>	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 3:</p> <p>Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> – vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin). – vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí. – uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.
DRAMATICKÉ UMENIE	Jozef Gregor Tajovský: Ženský zákon	<p>1. ČLOVEK VO SFÉRE PEŇAZÍ</p>	<p>ČIASTKOVÁ KOMPETENCIA 2:</p> <p>Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze, – demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Finančná gramotnosť v telesnej a športovej výchove:

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť sú popísané v dokumente Národný štandard finančnej gramotnosti, z ktorého sme čerpali pri vypracovaní metodických materiálov pre vyučujúcich našej školy pre úroveň ISCED 1 a ISCED 2, ktoré sú im k dispozícii.

Učebné materiály a pomôcky obsahujú analýzu ekonomického fungovania rodín, modely fungovania ekonomicky úspešných jedincov a kopírovanie ich životnej cesty. Zdôrazňujú potrebu nárastu počtu ekonomicky úspešných jednotlivcov ako dôležitého prvku hospodárskeho rastu krajiny a napomáhajú prepojeniu vzdelávania talentov s víziou ekonomickej úspešnosti jednotlivcov. Zabezpečia aktualizáciu orientácie v oblasti produktov na finančnom trhu a umožnia poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií.

V metodickom materiály sú vyčlenené témy, kompetencie a čiastkové kompetencie, očakávania, a základné pojmy. Témy zoradené do siedmych vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

- človek vo sfére peňazí
- finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí
- zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca
- plánovanie a hospodárenie s peniazmi
- úver a dlh
- sporenie a investovanie
- riadenie rizika a poistenie

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania sú spracované na úrovni 1 – primárne vzdelávanie a na úrovni 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie.

Žiak charakterizuje zdravotné poistenie a sociálne poistenie – nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti. Vysvetlí základný účel verejného poistenia, stručne charakterizuje zdravotné poistenie, sociálne poistenie – nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Žiak vysvetlí v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia. Vymenuje cennosti, ktoré sa bežne nachádzajú v domácnostiach a opíše, akým spôsobom môžu byť tieto cenné predmety a majetkové hodnoty ohrozené alebo stratené. Opíše, akým spôsobom môžu byť chránené cenné predmety a majetkové hodnoty.

Charakterizuje oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.

- zdravotné a úrazové poistenie
- financovanie lyžiarskych kurzov
- financovanie športových súťaží

Finančná gramotnosť v chémii:

V učive chémie 6. ročníka:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
<p>1. Človek vo sfére peňazí/Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.</p> <p>Č.k.5: Uviest' príklady hospodárneho správania sa v domácnosti. Prijímať nákupné rozhodnutia na základe hodnoty vecí.</p>	<p>Význam chémie pre život človeka</p> <p>(Správne hospodárenie so zdrojmi surovín v spoločnosti a v domácnosti.)</p> <p>Projektová práca</p> <p>(Prijať nákupné rozhodnutie na základe hodnoty – ceny tovaru, napr. minerálnej vody.)</p>
<p>2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí/Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.</p> <p>Č.k.2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o produktoch.</p>	<p>Voda</p> <p>(Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene vody.)</p>
<p>4.Plánovanie a hospodárenie s peniazmi/Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie domácnosti.</p> <p>Č.k.4: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť</p>	<p>Projektová práca</p> <p>(Porovnať ceny minerálky v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)</p>

zodpovedné rozhodovanie pri nákupe.	
7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík. Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.	Chemická veda a výroba (Uviest' oblasti chemickej výroby so zvýšeným rizikom úrazu.)

7. ročníka:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
1. Človek vo sfére peňazí/Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb. Č.k.5: Uviest' príklady hospodárneho správania sa v domácnosti.	Projektová práca (Uviest' príklady hospodárneho správania sa pri používaní surovín, tovarov rôzneho účelu vzhľadom na materiál.)
7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík. Č.k.4: Charakterizovať úrazové poistenie a vysvetliť jeho účel. Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.	Zásady BOZ Horenie Projektová práca (Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviest' možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku pred požiarom.)

8. ročníka:

Téma/Celková kompetencia Čiastková kompetencia	Téma v TVVP/očakávania
1. Človek vo sfére peňazí/Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie	Projektová práca (Uviest' príklady hospodárneho správania sa pri používaní surovín, tovarov rôzneho účelu)

<p>životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.</p> <p>Č.k.5: Uviest príklady hospodárneho správania sa v domácnosti. Prijímať nákupné rozhodnutia na základe hodnoty vecí.</p>	<p>vzhľadom na materiál.)</p>
<p>2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí/Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financií.</p> <p>Č.k.2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o produktoch.</p>	<p>Voda</p> <p>Kovy</p> <p>(Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene materiálu.)</p>
<p>4.Plánovanie a hospodárenie s peniazmi/Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie domácnosti.</p> <p>Č.k.4: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe.</p>	<p>Projektová práca</p> <p>(Porovnať ceny rôznych balení minerálky, alebo iného tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)</p>
<p>7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.</p> <p>Č.k.4: Charakterizovať úrazové poistenie a vysvetliť jeho účel.</p> <p>Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.</p>	<p>Zásady BOZ pri práci v chémii</p> <p>Vodík</p> <p>Železo</p> <p>Významné oxidy</p> <p>(Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a uviesť možnosť úrazového poistenia a poistenia majetku.)</p>

9. ročníka:

<p>Téma/Celková kompetencia</p> <p>Čiastková kompetencia</p>	<p>Téma v TVVP/očakávania</p>
<p>1. Človek vo sfére peňazí/Posúdenie</p>	<p>Projektová práca</p>

<p>významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.</p> <p>Č.k.5: Uviesť príklady hospodárneho správania sa v domácnosti. Prijímať nákupné rozhodnutia na základe hodnoty vecí.</p>	<p>Benzín</p> <p>Surovinové zdroje uhľovodíkov</p> <p>(Uviesť príklady hospodárneho správania sa pri používaní surovín, tovarov rôzneho účelu vzhľadom na materiál.)</p>
<p>2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí/Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.</p> <p>Č.k.2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o produktoch.</p>	<p>Benzín</p> <p>Saponáty</p> <p>(Vyhľadať a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov o cene materiálu.)</p>
<p>4.Plánovanie a hospodárenie s peniazmi/Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie domácnosti.</p> <p>Č.k.4: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe.</p>	<p>Projektová práca</p> <p>(Porovnať ceny rôznych balení tovaru, ceny v rôznych obchodoch a zodpovedne sa rozhodnúť pri nákupe.)</p>
<p>7.Riadenie rizika a poistenie/Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.</p> <p>Č.k.4: Charakterizovať úrazové poistenie a vysvetliť jeho účel.</p> <p>Č.k.5: Charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu.</p>	<p>Zásady BOZ pri práci v chémii</p> <p>Výroba benzínu</p> <p>Deriváty uhľovodíkov</p> <p>Organické látky v živých organizmoch</p> <p>Organické látky v bežnom živote</p> <p>(Charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a poškodenia zdravia. Uviesť možnosť zdravotného a úrazového poistenia a poistenia majetku.)</p>

Finančná gramotnosť v náboženskej výchove:

1. Človek vo sfére peňazí

Čiastková kompetencia 1: Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Očakávania, že absolvent je schopný: *Úroveň 1:* Pomenovať základné ľudské hodnoty (Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov)

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný: *Úroveň 1:* Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. (Vyjadrovanie citov, Iniciatíva)

Témy v ročníkoch

I.ročník

Byť štedrý, vedieť sa podeliť

II.ročník

Nebyť ľahostajný k chudobným ľuďom a poznať hodnotu peňazí

III. ročník

Desatoro

IV. ročník

Byť bohatý a nezmeniť svoj charakter a svoju vieru

V. ročník

Osobnou usilovnosťou a pracovitosťou zveľaďovať svoj majetok

VI. ročník

Poznať, ktoré veci časom hodnotu strácajú a ktoré získavajú, poznať hodnotu človeka

Dokázať pomôcť núdzným osobne i v organizáciách - Charita, Unesco, Konto nádeje, Dobrá novina

VII. ročník

Obchod s ľuďmi za účelom práce, detská práca - súčasné formy otroctva

Poznať hodnotu ľudského života

VIII. ročník

Poznať zmysel práce a jej hodnotu pre človeka

Profesie - cena práce, Mať alebo byť, Schopnosť človeka deliť sa, Kritika slepého bohatstva

IX. ročník

Zodpovednosť za svoje talenty

Angažovanosť kresťana v realizovaní ekonomickej spravodlivosti

Finančná gramotnosť vo výtvarnej a hudobnej výchove:

Rozhodovanie spojené s existenciou človeka v dnešnej spoločnosti je úzko previazané s ekonomickým rozhodovaním v každodennom živote. Realita súčasného sveta však upozorňuje na to, že napriek dobe, v ktorej je sa pomerne jednoducho a rýchlo dostať k rôznym informáciám, je nevyhnutné vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Preto sa finančné vzdelávanie stáva dôležitou súčasťou prípravy žiakov už na prvom ale aj na druhom stupni základnej školy.

PK výchov bude využívať FIG na vyučovacích hodinách takto:

- v témach vhodných na využitie prerozprávať základné finančné možnosti, ktoré vznikli...
- poskytnúť základné vedomosti o vzniku a používaní peňazí

- upozorniť na vhodné využívanie peňazí a spôsoby „rozumného“, šetrenia peňazí v každodennom živote (výlet, nákup pomôcok, šetrenie pri nákupe, nerozhadzovanie a zváženie výdavku...
- rozpoznanie „klamlivej“, ponuky, hazardných ponúk, nadhodnotenia ponuky...
- viesť žiakov k vyhľadávaniu finančných informácií z rôznych zdrojov a ich porovnávaniu, využitiu vo svoj prospech
- podporovať žiacke objavovanie a samostatné riešenie problémových situácií
- predkladať žiakom také problémy, ktoré vyžadujú uplatnenie vedomostí, zručností a schopností z viacerých predmetov a životných skúseností
- pracovať s príkladmi, ktoré sú blízke bežnému životu žiakov